

OPINA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Adresa: Iași, str. Gh. Mîrsorescu 17

Sub direcția unui Comitet

Anul X I.—No. 2063—Vineri 20 Dec. 1913

POLITICE**Vecinic sectari...**

Apostrofa drastică a d-lui Take Ionescu, la adresa d-lui Ducre, a prilejuit unele constatări interesante.

Să facut și se fac multe încercări de a civiliza într-o cîtva luptele noastre politice. Încercări, cari, par uneori că au un început de succes.

E destul, însă, ca reprezentanții autorizați ai liberalilor, în specie o anumită categorie care are astăzi o mare precupere, să se puie în mișcare, pentru ca imediat să se facă dovadă contrară.

Este ceva în susținut bilos al acestor corifei, care-i mai tare de cît or-ce. Este fondul de sectarism și răutate, care-i face îndrăzneți, neavuincioși și chiar selbateci, față de or-cine și or-cind.

Sectari și acaparatori — ei nu văd luerurile de cît prin ei și pentru ei. Preponderență, ca partid, ei nu înțeleg să exercite pe baza simpatiei, pe baza radiațiuniei de idei, pe baza dragostei și încrederei opiniei publice. Această preponderență ei o răvanește prin exercitarea unei presiuni materiale, ei voiesc dominația prin puterea instituțiilor de credit. Puțin îi importă mijloacele de luptă — interesant este ca total să fie al lor, chiar dacă, din cauza mijloacelor ce întrebucințeză, se acoperă de oprobriu general.

Ar fi de desperat de această țară dacă lucrurile ar continua astfel, dacă sectarismul semet liberal ar continua să sufocheze și mai deosebită viața nastră politică.

Avea dreptate d. Take Ionescu să releve toate încercările ce a facut pentru a civiliza viața noastră publică și cît de necesare au fost aceste tentative. Ne întrebăm însă dacă nu insinuă să te pui într-o vădită situație de inferioritate, cind ești civilizat cu un selbat, cind cauți să fi îmănuști față de un râu crescut, cind nu ai preocupări de partid ci de interesul general față de oameni care confundă țara cu partidul lor și partidul cu personalitatea lor.

Iată de ce se pune chestiunea dacă n-ar fi mai folosit pentru țară ca, pe baza unui curent de opinie publică, sectarismul să fie doborât, trufia înfrântă, a tot puternică zdrobiri.

Prin aceasta oare n-am aduce un serviciu, cu adevărat mare, țărei?

MICI POLEMICI

Un nou plagiat...

Un italian se miră în „Mesagero” că după ce a fost dovedit ca plagiator, d. A. C. Caza a ramas profesor la Iași.

Această mirare a exprimat-o totă Europa intelectuală. Iată dărău pe italianaș de la „Mesagero” dovedit că... plagiator.

*

200 de dosare s-au cerut pentru dovedirea pungășilor lui „Protopopescu-Pake. Un înțig Pake...!”

*

O reflexie a unui năvă:

„...Să fi scris pe Na-Stratin Hoga și tot nu ojangea mai celebru, Stratin, decit a ojans cu scandalurile știate...”

*

Singurul om care nu se însășimă de pîinea neagră a opozitiei este smolitul Fleva.

La ei toate sunt negre, ori-cind...

*

Un profesor vienez anunță că vinde căsătoro-mutismul.

„...Să-i trimitem aparatul telefonic din Iași...”

*

Apașul Protopopescu-Pake se plinge că în parlament a fost atacată viața lui privată.

„Carol „privată”!

*

Cum a cintat primadona rusă Grozavskaja?

— Grozav!

Dar pianistul Iadofski?

— Ca în iad!

Eri au atacat — astăzi regretă!

Dacă cuvintele, pe care un ziar de dimineață susține că d. Jean Miclescu le-a pronunțat în întrunirea majorităților de ieri, sunt exacte, atunci este cazul de a scoate cîteva învățăminte politice — acum mai ales, cind suntem în preajma unei schimbări de regim.

Luni de zile, din primul moment chiar al formării guvernului de colaborare, unii din corifeii conservatori — astăzi foarte agitați, din cauză că guvernul se retrage — n'au neglijat nici un mijloc, mare sau mic, pentru a crea dificultăți guvernului, constituit în momentul cel mai critic al crizei balcanice.

Oamenii, cari aveau o mare misiune de îndeplinit și o respundere și mai mare, în loc să fi fost susținuți fără rezervă, au fost criticați cu asprime, bărfiți în mod joscnic.

Mîntea aleasă, a conducătorilor în loc de a fi dată în înțregime problemelor mari din care patria trebuia să iasă mărită, era nevoie să se ocupe de meschinele mijloace de combatere, a celor mai zvăpaiați dintre oamenii noștri politici.

Si această atitudine a continuat chiar după ce România avusese succul, și pacea dela București consacră opera măreță, săvîrsită de guvernul de colaborare.

A continuat campania de bîrfeli și calomnii; au continuat mijloacele neleale de însinuări nedrepte. Oameni cari n'au mai putut fi cîea ce au fost — și drept ar fi fost să nu fi fost nici odată — n'au știut, nici chiar în astfel de împrejurări mărețe, să-și puie fru ambițiilor nesătuoase, — și au continuat atacul, ei și ai lor.

Ceva mai mult. Cind în Octombrie țara trebuia să înregistreze, în persoana d-lui Take Ionescu, un nou și măret succés, unele întîmplări au fost de natură să doveadească, că nemulțumiți primeau încurajări, chiar de acolo de unde nu ar fi trebuit să le primească nici odată.

Desigur că o acțiune de asemenea natură nu putea să consolideze situația guvernului și să-l puie în măsură de a rezolvi problema internă, după ce rezolvise cea externă.

Nu acte ca cele mai sus semnaleate puteau să apropie sufletele și să dea țaria și unitatea necesară guvernului, pentru a proceda la soluții interne, mai cu seamă cind partidul liberal pretindea, că, singur soluțiile lui sunt cele bune, și ar fi făcut cea mai crîncenă din opozitie.

Din contra. Cele petrecute au fost de natură să lumineze or-ce minte imparțială, că, mai curind de cît să crede, o schimbare de regim se va produce.

A! Erau unii cari credeau într-o schimbare de minister, dar nu într-o schimbare de regim. Vorbiau unii — iar alii se credeau autorizați să oafme — că guvernul de colaborare va fi urmat de un alt guvern și nu de un guvern liberal.

Afirmau unii și s'au găsit naivi, care să credă. Nu numai care să credă că care să procedeze tocmai pe baza unei noi formațiuni conservatoare, în care, desigur, din a-numite și știute motive, ei ar fi putut reveni la suprafata.

Netei menicia acestor credință s'a dovedit cu prisosință. Dacă pleacă

actualul guvern, vom avea și o schimbare de regim.

Si acum, cind s'au lămurit toate, cei mai vajnici adversari ai guvernului de colaborare stau uimiți, se arată indignați, și, în disperare, doresc pentru mîine ceea ce au găsit că eri constituia un rău.

Invățăminte sunt multe — extrem de multe. Nu astăzi ie cauză să le subliniem. Pentru moment, însă, trebuie de relevat numai atât.

Experiențele de pînă acum trebuie să convingă și pe cei mai recalcațani, că nu se mai poate de cît prin muncă, că la suprafață nu trebuie să nu pot fi de cît cei care merită, că sfînta mediocritate — un moment stăpînat, din cauza luptelor în testine — trebuie să-și reia locul pe care-l trebuia să nu-l fi părăsit, nici odată, că partidul conservator nu va putea fi de folos țărei de cît atunci cind nu se va îstobi în lupte intestine iar locul de frunte va fi dat celor cu merit.

Pînă atunci vom asista la scene ca cele de acum. Atacuri nedrepte și pătimăse, regrete apoi cind se va constata că răul cauzat strică, mai presus de toate, ideile conservatoare și țărei.

Const. Vera

NOTA ZILEI

Erată ingrată.

În cauza unei sărituri întruna din „mîcile polemici”, suntem sălii a face o mîcă erată, mai mare ca de obicei.

Iată notiță cu pricina:

„Un dom continuă să anunțe la mica publică ce vrea «căsătorie cu o d-ră, preferabil doamnă».

De ce nu spune incalță cu... demis-vierge?“

Cele două cuvinte subliniate azi lipsesc, ceea ce a săcăzit comentarul cu total confuz.

Amatorul poate avea și d-nă și d-ră în una și acesă... demis-vierge. Aceasta a vrut să spună autorul mîcii polemici, dar — fiind vîrba de jumătăți — zețărul a înțîmpățit fraza și azi i-am refăcut virginitatea.

stitutoarele dela școala primăřă, medicii, preoții, agronomii, profesorii și cine mai doresc să vorbească.

După conferință urmează un schimb de păreri între conferențiar și auditori.

Unele cercuri au recurs la Cutia cu întrebări în care membrele prea timide să pue o întrebare, sau să ceară o explicație în public, depun în scris chestiunea ce doresc.

Fiecare cerc posedă o bibliotecă populară.

Scopul acestor cercuri este de a se dezvoltă o educație profesională.

Taranca, gospodine de la țară, are un triplu rol de împlinit: rolul de soție și mamă, rolul de stăpîna casei și rolul gospodinic. Ea trebuie să fie pentru bărbatul ei tovarăș care-l susține și-l întrește în orele de oboselă și descansare; pentru copiii ei, ea trebuie să fie educatoarea principială.

Ei îi revine datoria de a face cît mai plăcută viața de țară, de a avea grija de alimentarea cît mai bună a cultivatorului, însărcinat pe ea o priveste higiena și prima sa mențină vocațiile rurale.

In Belgia, taranca este colaboratoarea și sfătuitora bărbatului. Prin economiile ei și prin activitatea ei industrială se mărește venitul general al gospodăriei.

Cifrele arată că valoarea producției laptei în Belgia întră valoarea carbunarilor extrași într-un an din minele franceze. Să îi producție laptele. Într-o perioadă totală de șase ani sunt devenită într-o perioadă de administrație drumarilor de fer.

Adevărul este că puterile publice din Belgia au cumpărat să înființeze cît mai multe școli menajere agricole, școli suplimentare de agricultură pentru fete, secții menajere agricole, școli temporare de lăptărie etc. Să îi toate acestea. Belgienii tot se pling că după perioada scolarită, fetelor sunt copilește de un mediu rutinar, care își bate joc de inovațiile propuse la școală.

Primul cerc de țărani s'a înființat acum 7 ani. De atunci și pînă azi s'au format 200!

Se fac și congrese regionale. De asemenea s'a luat parte preponderentă la III-lea Congres internațional al cercurilor de țărani, care s'a înținut la Gand, anul acesta.

De anul trecut s'a lăsat să se îndemne pe doamnele din aristocrație să se intereseze de femeile de țară. În acest scop conferențari reputații foră puși să inițieze pe doamne în privința noiei misiuni ce li se dă.

Pentru noi, români, nu rămîne de făcut decât o singură reflexie: Cât de deosebite va fi existența între țara noastră și Belgia, cind la noi, nu țăranele, dar femeile din pătură mai cultă nu sunt nevoie de a se grupa și de a fi la înălțimea celor ce îl se cer ca mame, ca soții, și ca educatoare ale întregii societăți!..

Maria C. Buțureanu

OAMENI ȘI LUCRURI**Chestiuni sociale****Cercuri de țărani**

Nu vorba de un roman al unui socialist, după cum spunea un... sceptic mai zilele trecute.

Cercuri de femei, și încă de țărani există. Tacea cea mai fericită este Belgia, unde se găsesc actualmente 200 de asociații cercuri cu un număr de peste 20,000 societăți.

Acstea cercuri sunt niște societăți de gospodărie rurală, care în periodic întâlnesc. Specialiștii tratează chestiuni privitoare la misiunea socială a femeiei.

Primele cercuri au fost instituite pe acolo unde erau școli menajere permanente.

Astăzi însă se fac ori pe unde se găsesc cîte o castelană îubitoare de opere sociale și mai multe membre. Aceste persoane sunt alese dintre cele mai cu credință și mai capabile.

Cotizația este foarte mică, pentru a nu fi o piedică la dezvoltarea societății.

La fiecare întuneric se fac covorbiri serioase sau conferințe, lăsindu-se timp și pentru ceva recreativ: cînt, lectură în teren, tragere unei tombole, etc.

Chestiile ce se aleag pentru conferință sunt privitoare la educația copiilor sau la educația menajeră. Conferențiarii sunt institutoarele de la școala menajeră, în-

tată prin noi sporuri de leșuri și de favori ademenitare, e ușor să ne dăm sămă de ce pătimă de inertie, săd de condamnabilită, cind e vorba să ne luptăm, pînă la sacrificiu, pentru cauzele mari și drepte.

Trebue să reacționăm. Suntem datorii chiar.

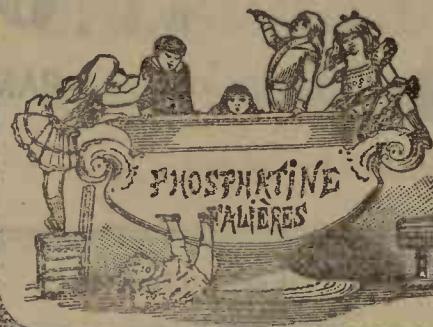
Cea mai mare parte, din noi care simțim și gîndim la fel, suntem dezlipiți din trupul și sufletul celor obijduiți.

Aveam o datorie sfîntă să nu-i părăsim.

Legănată în cîtecol lor, am deschis ochii pe lume; la umbra casei lor am crescut și

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

Recomandat de la vîrstă de 7-8 luni, în momentul intercerei și în timpul creșterei. — Ajută dentitiei și formării oaselor. — Previne sau oprește diareea și de frequentă în timpul căldurilor.

Folositoră tuturor stomacurilor delicate, bătrânilor, convalescenților.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :
6, Rue de la Tacherie, PARIS și pretutindeni.

tenția să vorbesc. Cu prilejul unui spectacol care a mulțumit pe toată lumea, vreau numai să releviez îndreptatele atacurilor violente, îndreptate sistematic în timpul din urmă, împotriva actorilor.

A protestat une ori cind o piesă a fost ră aleasă ori prost jucată, e firesc. A te arăta nemulțumit și ursuz prea de multe ori și chiar atunci cind toti au rămas mulțumiți, e iarăși explicabil și une ori scuzabil. Dar a atacat tot, din sistem, a nu găsi nici odată nimic bun, astăzi nu se potrivește de loc cu seninătatea de care trebuie să dea dovadă un cronicar teatral, preocupat numai de chestiuni de curînt.

Căci la Teatru, ori cum, se muncește— și cu folos. Ni se pare că într'un trecent, nu tocmai îndepărât, bunul mers al Teatrului de acum era un ideal.

Sunt că sunt piese care nu se joacă așa cum ar trebui. Înainte însă de a bătători pe actori, e bine să ne repetăm că vina nu e *numai* a lor. În mare parte, vina e a fatalității care a făcut ca lăsul să nu aibă 300,000 de locuitori.

In adevară, ori cum s-ar juca la Teatrul Național, lăsul nu-i poate oferi de cît un contingent foarte mărginit de spectatori. Din cauza aceasta, o piesă, cît de bună ar fi, nu se poate menține pe afiș mai mult de două reprezentări consecutive. Actorilor li se răpește astfel posibilitatea de a-și perfecționa jocul de la o reprezentare la alta. Ba încă, grăba cu care piesele se succed pe afiș nu cred să permită nici măcar numărul suficient de repetiții. Acest lucru e evident; cind observi deosebirea calitativă dintre prima și a doua reprezentare a același piese.

Nicăieri această deosebire nu e atât de pronunțată. Pe actorii noștri i-am putea aprecia definitiv numai cind i-am vedeau într'o piesă care s-a jucat de zece ori în sir. Stăpni pe text și scăpați de robia emoționantă a sofleurului, după ce vor fi avut răgaz să-și compună personajul cu ajutorul ansamblului, făcând la fiecare reprezentare observații noi și de amânat, abia atunci am putea vorbi despre el și nu despre *opera lor*,—cind să-ai dat toată măsura puterilor artistice. Dar lucru acesta nu s-a întimplat niciodată: el e privilegiul actorilor din centrele mari.

In asemenea condiții însă, e oare drept să mai batătorim pe actorii noștri? Si e oare scuzabil să-i negocotim, chiar cu prilejul unor reprezentări bune? Sforțările pe care le fac ei, cu prețul unui sacrificiu cum e cel de mai sus, merită mai curind stima de către noastră.

O piesă jucată prost, ar trebui să ne milnească iar nu să ne infieră. In orice

caz violența de limbaj nu e justificată. Mai întâi pentru că, în conformitate cu ceea ce opresc pe artist de a-și apăra propria opera, actori nu se pot apăra. În acest lucru ar fi de ajuns că, nu numai din delicate proprieziesc, ci tocmai din mindrie virilă, să ne decidă a exclude orice fel de violență din limbajul monologului nostru,—a priori fără replică... Apoi, se săie că chiar în polemică violența de limbaj ne dace de obicei la rezultate tocmai contrarii intenției noastre. Cetățenii atunci e preventiv și nu te crede pe curînt.

Dacă vrei să-ți birușești adversarul, trebuie să întotdeauna că scrii pentru public, nu pentru adversar. Puncătoată violență în fondul mai mult de cît în forma scrisului tău și nu uită că „animalele cu singe rece, sunt cele mai veninoase”.

Un ton politică se face mai ascultat de cît strigător și ocara tipărată la urechea partenerului. O adomnăște *subfără* de ceea ce rezultat mai sigur, căci un ac de pălărie poate răni mortal și în orice caz mai adinc de cît vătrarul de la scobă.

Toate aceste norme de diplomație elementară însă, trebuie să se pună în serviciul celei mai curate onestități profesionale. Poate că nici criticul literar nu încearcă atât de multă garanție de competență, se ninătate și prudentă, cîte trebuie să încearcă criticul teatral. Opera literară are, oarecum, durată și obiceiute. O carte se poate scrie și obiectivat. O carte se poate scrie și la îndemnul tuturor, —deci publicul te poate controla. O piesă de teatru se joacă într-o seară, la un teatru și publicul mare nu te poate controla. El e săili să te creadă pe curînt, iar tu ai obligația să fii la înălțimea increderei pe care cetățenii o pun în tine și să ai mindreță intimită a probității tale, în acest post de incredere.

Să nu te lasă luat de patimă. Sunt că actorul și cea mai susceptibilă și dificilă spătă de artist: nici o laudă nu și prea mare pentru el și nici un calificativ prea drastic pentru rivalul lui. Sunt că la fiecare colț de stradă el te cîștește cu minciină expresivă și-ți trimbează incompetență.

Dar ai fi un ingrat dacă ai spune că aceste plăcintele fatale nu sunt compensate de plăcerile, tot atât de fatale, ale atracției tale, pe care—nu uita—singur și ai luat-o.

Plăceri și neplăceri, —se neutralizează: E tocmai ceea ce-ți trebuie, pentru ca să poți păstra publicului obiectivitatea despre care vorbeam mai sus.

G. Topirceanu

Creditul de 428 milioane pentru C. F. R.

— Cuvintarea D-lui senator Lascăr Antoniu —

— În ședința Senatului de la 14 Decembrie —

(După notele stenografice)

Domnule președinte, d-lor senatori

D. Brățianu, seful partidului liberal, prin declarația sa, d-să nu a adus critică înșăii alcătuirei și economiei acestui proiect de lege, ci s-a mărginuit să afirme, pur și simplu, că legea nu-i oportună.

A omis însă, ca să ne arăte, să ne documenteze, lipsa de oportunitate a acestui proiect de lege.

Înălță de ce și rolul nostru, al majorității, în răspunsul ce urmează să-l dăm d-lui I. Brățianu, se limitează numai în jurul acestor obiecții, făcută de seful liberalilor.

De altfel creditul acesta de 428 milioane a fost depus de acum 6 luni pe biuropoli Camerei și venind la ordinea zilei a dat loc la discuțiuni lungi și繁密e chiar din partea opoziției și tot obiectat că nu-i cunoașteți economia acestui proiect de lege, nu-i recunoașteți utilitatea și oportunitatea lui?

D. Al. Gussi. Spună „de sease luni” și eu am văzut proiectul de abea acum 3 zile!

D. Lascăr Antoniu. Domnilor, senatori, se obiectează că nu se cunosc nevoile pe care le acoperă și le înălță această lege; dar cine nu cunoaște astăzi că în țara noastră lipsă de vagoane și de linii de comunicații constituie lacune care lovestesc în bogăția agricolă și țării și comprometă neșirajă circulației.

Ar fi suficient ca să vă reamintesc că-

cujunea provocată în Cameră la 1905, de către d. Grigore G. Cantacuzino, în privința dezastrului suferit de către agricultori, din cauza lipsei de vagoane, de mașini suficiente, de linii duble și de garajiu, insuficiență capacitatii porturilor noastre, pentru a vă învedea că chestia aceasta care privește C. F. R. este de mult cunoscută de către toți și cu atât mai mult nouă, parlamentarilor.

Dar nu numai atât s-a discutat în parlamentul țării, ci s-a relevat chiar de mine, în ședința Camerei de la 28 Ianuarie 1906, neșirajă circulației, care se efectuaază astăzi.

In privința amestecului studenților la dezordinea de stradă de Dumbrăviță, nu s-a decis și nici nu s-a discutat nimic, deoarece Senatul n'a primit nici o plină din partea nimărului, în contra studenților.

Comisia compusă din d-nii prof. doctori Al. Slătineanu, V. Negel, E. Rieger, delegați ai facultății de medicină din Iași și din d-nii prof. doctori I. Cantacuzino și A. Teohari, delegați ai facultății de medicină din București, examinând lucrările d-lui prof. regatul d-tor D. Mezincescu, au pronunțat ridicarea d-sale la rangul de profesor definitiv, la catedra de igienă.

Raportul va fi depus la Senatul universitar, de unde va fi înținut ministerului.

gricole prin stricarea, distrugerea și risipirea bogăției pământului lor, din cauza lipsei de vagoane, magazii și linii de comunicații suficiente, de care suferă cîteva noastre reprezentanțe?

Si dacă lucrurile stau astfel, nu observă d. Brățianu că oprindu-se la votarea acestui proiect de lege, se pune în conflict, în contracicere, nu numai cu interesele generale ale țării, ci cu interesele partizanii d-sale politici care în mare parte sunt producători, cultivători de pământ, având avuții lor legată de soarta acestui proiect de lege, care tinde să îndrepte o stare de lucruri dăunătoare vieții economice cum și particularilor, agricultori, comercianților?

Ei bine, domnilor, după 20 ani de experiență dăunătoare, tot să mai poate crede încă că nu a sosit momentul să sim bun români, inhibitori de țară, și să ne îngrăjim în vreme de progres și înmulțirea rețelelor noastre de comunicație și transport, ca de un factor hotăritor în evoluția economică a țării?

Dacă în fapt ar fi adevărat aceasta, deși regăsesc în sine, dar să o spue hotărât d-l Brățianu, să și motivele sumară d-sale declarării pe care ne-a făcut-o, pentru a cunoaște noi și să știm și țara încreză, ideea sefului partidului liberal în această privință, interesind pe toți, fără culoare politică, siguranța transporturilor și facilitarea transacțiunilor noastre comerciale.

Cunoaștem cu toții, domnilii mei, că exportul economic al României întricează cîteva de 900 milioane.

D. A. Badărău, ministru lucrărilor publice: 700 milioane.

D. Lasca Antoniu, Da, faceam o estimare, acest export se cifrăză la 700 milioane.

Ei bine d-lor, față de un astfel de export avem ca mijloc de transport o situație care lasă foarte mult de dorit, și cu o influență dezastroasă asupra progresului nostru economic, având un dureros răsunat chiar și în străinătate.

Si totuși d. Brățianu nu e convins de oportunitatea îndreptării răului constată și pe care d-nii ministri de lucrări publice și finanțe, au avut buna idee de a-l îndrepta cu un moment mai înainte de cum ar fi dorit d. Brățianu.

Dar își ia sefii liberalilor și partidul d-sale răspunderea acestor declarări?

De un fapt însă, sunt sigur, că cîvințele d-sale nu au în realitate de cît efectul unor vorbe spuse în scopul de a face opozitie, din orice acte, guvernului; în realitate însă, cind vor fi la guvern liberali, nu numai că nu vor fiu limbagiul acesta, dar se vor folosi de această operă, caracterizată astăzi ca inutilă și inopportună.

Să mai manifestez o teamă, domnilor senatori, că lucrările prevăzute în proiect să fie executate de o dată și cu neprevădere, în ceea ce privește ordinea lor, și astfel să se putea compromite sau s'ar ingreuna finanțele Statului cu mari riscuri.

Proiectul de lege însă, explică total în această privință, înălțărind și temerea onorabilului d. Rosetti, căci prevede o normă după care se vor începe lucrările.

Mai întâi, se vor termina lucrările în curs de execuție și în urmă, pe măsură permisă, se vor începe celelalte lucrări, după o anumită indicație și pe măsură fiecărui an, avându-se în vedere, în ceea ce privește quantumul cheltuielilor fiecărui an, starea financiară a Statului.

După cum vedeti, domnilii mei, în tot proiectul acesta de lege un singur spirit domină, o singură preocupație se urmărește: a da căilor noastre ferate puțință de a fi la înălțimea evoluției noastre economice.

Iată în definitiv, toată importanța acestui proiect de lege și care face onoare ministrilor care l-au alcătuit (Aplauze).

INFORMATII

■ In urma insistențelor passate de către d. Stefan Negruțiu, prefectul județului Iași, a incălcit de către ministerul de culte, ca notarii cari vor veni în țară pentru congresul de la 26 Decembrie, să fie găzduiți la seminar și liceul internat.

■ Asăză, la ora 5 p. m. s'a întrunit senatul universitar.

S'a discutat în ce privește alegerea de la centrală Studențescă, care se efectuaază astăzi.

In privința amestecului studenților la dezordinea de stradă de Dumbrăviță, nu s-a decis și nici nu s-a discutat nimic,

deoarece Senatul n'a primit nici o plină din partea nimărului, în contra studenților.

■ Comisia compusă din d-nii prof. doctori Al. Slătineanu, V. Negel, E. Rieger, delegați ai facultății de medicină din Iași și din d-nii prof. doctori I. Cantacuzino și A. Teohari, delegați ai facultății de medicină din București, examinând lucrările d-lui prof. regatul d-tor D. Mezincescu, au pronunțat ridicarea d-sale la rangul de profesor definitiv, la catedra de igienă.

Raportul va fi depus la Senatul universitar, de unde va fi înținut ministerului.

■ In anele cercuri liberale se crede că d. profesor dr. Cantacuzino va accepta, la o eventuală schimbare de regim, directorul general al serviciului sanitar. In acest caz d. profesor Slătineanu ar primi sub-directoratul general.

Un candidat la directoratul general, cu mai puține șanse însă, este și profesorul V. Sion.

■ Se stie că d. prof. Ilie Bărbulescu, și dăduse demisia din demnitatea de membru al Senatului universității noastre.

Ministerul însă, printre adresa ce o trimită ministrului d-lui Bărbulescu, îl face cunoscut următoarele:

„Am onoarea a vă face cunoscut că ministerul nu vă primește demisiunea din demnitatea de membru în Senatul Universitar și vă roagă să binevoiți a nu mai insista asupra demisiunii, deoarece Senatul are nevoie de luminiile d-văsăre“.

■ Simbolul 21 Decembrie este locul în sala Scoalei Cultură din strada Mirzescu Concertul dat de Dr. Penselopă Abramovici absolventa Conservatorului (clasa d-lui I. Sibianu) cu concursul d-lor I. Sibianu și N. Teodorescu profesori și Solo Cleener.

■ Furnitura a 1850 vagoane de marfă

— Am anunțat eri că Ministerul Lucrărilor Publice a aprobat referatul Direcției C. F. R. pentru comandarea priuă înțelegeră a 1850 vagoane de marfă. După cum am anunțat, furnitura a fost încredințată astfel:

Lotul 1 de 250 vagoane Gs. cu frână a lei 4797 fiecare;

Lotul 3 de 375 vagoane Gs. și lotul 4 de 375 vagoane Gs. fără frână cu lei 4142 fiecare;

Lotul 5 de 250 vagoane Ks. cu frână cu lei 4304 fiecare;

Lotul 6 de 350 vagoane Ks. fără frână cu lei 3629.

Toate aceste loturi urmează să fie care și înainte de înțelegeră.

Decizia d-lui rector

al Universității

In chestia amestecului studenților la scandalul din sala Caragiale

Noi, rectorul universității din Iași, pe temeiul hotărârii Senatului universitar din 3 Decembrie, aducem la cunoștința generală a studenților acestei universități:

Din constatările oficiale, rezultind că mai mulți studenți au luat parte la dezordinea ce au avut loc cu prilejul unei întruniri în sala Caragiale în ziua de 1 Decembrie. Senatul a crezut că de astă dată se poate mărgini la aplicarea penală a celor mai usoare prevăzute în regulament — o simplă admonestație; dar, în același timp, m'a însărcinat să aduc la cunoștința tuturor studenților universității noastre că este hotărât și un mai târziu act de această natură pe care nu le crede compatibile cu demnitatea de student.

Nu este admisibil ca studenții să aibă victime sau uinete ale celor ce încă își facă datoria sub pretextul că lor li s-ar cuveni sarcina de cenzori ai diferitelor manifestări ale vieții publice sau literare.

Asemenea pretext nu poate duce judecătări decât la provocări sistematice de tulburări ale ordinului public și la scandaluri continue.

Senatul, în consecință, are nădejdea că studenții universității noastre vor lucra de această hotărâre și nu vor îngădui ca numele de student să poată fi legată o faimă atât de rea și ca astfel autoritățile universitare nu vor mai fi silite să recurgă la toate rigorile regulației de disciplină.

Rector,
(ss) C. Stere
Secretar, Al. Brandia.

■ Sâmbătă la orele 4, domnișoara doctorandă Ecaterina Ioan, una din cele mai muncitoare studenți a facultății de medicină din Iași, foarte externă și internă prin concurs, a spitalelor sf. Spiridon, își va susține teza de doctorat în medicină și chirurgie.

Lucrarea în serie, ce va prezenta membrilor comisiunii, poartă titlul de „Contribuționi la studiul malarii la copii și o foarte importantă lucrare științifică.

Juriul de promoție ce va examina pe candidată se va compune din d-nii profesori: dr. M. Manicatide-președinte, Dr. Riegler, N. Leon, C. Bacaloglu, D. Mezincescu și A. Dobrovici, membri.

■ M. S. Regale a acordat medalia „Răspînătirea Muncei” cl. I-a d-lor A. Zirra, profesor la Conservator și Em. Bardasare, profesor la școala de Arte Frumoase.

■ Administrația comună a hotărât să avanzeze funcționarilor comunali salariale pe Ianuarie, pentru ca astfel să își poată face față nevoilor mai mari din zilele de sărbători.

■ Vreți să cunoașteți viața zbuciumată a unei sărmâne fete sărăcă? Citiți: „Romanul unei fete sărăcă”, ale căruia cărți captivante și senzaționale se perindă în jurul nenorocirilor și suferințelor „Annei Loster”. Prețul 30 bani.

■ Consiliul comună a fost convocat pentru mîine, la orele 3 după ameașă.

Consiliul va rezolvi mai multe chestiuni importante.

■ Examenul de capacitate, pentru specialitatea fizico-chimice, va continua în ziua de 11 Ianuarie 1914.

■ D-na Natalia Cochinescu, moșă în comuna Erbiceni, a fost transferată la comuna Balăță, în locul d-nei Profira Ilieș, demisionată.

D-na Aneta Vasilescu a fost numită moșă la comuna Erbiceni.

■ În ziua de Duminică 22 Decembrie va avea la Mitropolia din Capitală hirotonirea ca arhiereu cu titlul de „Craioveanu” a P. Cuviosiei Sale Arhimandritului Alexie Serban, fost paroh al bisericii Golia din Iași.

■ Sâmbătă seara 21 Decembrie are loc în sala conservatorului o mare producție muzicală, cea dintâi pe care o organizează societatea „Muzica”. Programul cuprinde în afară de numeroase piese artistice, o conferință a d-lui dr. Ștefanescu-Galați, președintele nouei organizații. Vom publica mini programul festivității.

■ În str. Socola 211 s-a declarat un caz de scarlatină.

Tot în dispărțirea IV au fost în ultimele zile trei cazuri de difterie.

■ La spitalul Elena Beldiman din Blădău și vacanță postul de medic secundar. Numirea în acest post se va face săptămâna viitoare.

■ Universitare.—Astăzi s-a efectuat alegera comitetului Centralui Studențesc. Rezultatul celor aleși este următorul:

Medicină: Gh. Tudoran, T. Popescu, I. Gheorghiu și Gr. Popa.

Drept: Gh. Alexandrescu, St. Petrovici, Victor Cadere și Panaite Popovici.

Literatură: D. Felicia Ulrich, Gh. Obreja și P. Constantinescu.

Stiluri: L. Plăcinteanu, C. Motăș.

— Studenții facultății de medicină, în urma mai multor constatări avante, au decis să redacteze un memorior către Mărele Colegiu universitar cu privire la îmbonățările urgente necesare facultății, precum și asupra normelor ce ar trebui

de urmat în privința numirii de asistenți și preparatori respectivi.

— Se crede că Dumineca ora 7 p.m. va avea loc o adunare generală a tuturor studenților, în aria universității.

D. rector C. Stere va da sfaturi în privința activității ce trebuie să depună în viitor Central Studențesc.

— În timpul sărbătorilor de Paști, studenții universitari din Iași, vor face o excursie de vizită studenților sărbi din Belgrad.

— Examenele probatorii de farmacie pentru anul I-iu vor începe în ziua de 20 Decembrie curent.

Președintele al comisiunii va fi d. V. Boțoreanu.

— Consiliul facultății de științe a admis o sesiune de examene parțiale între 10-15 Ianuar.

■ Consiliul facultății de științe a admis o sesiune de examene parțiale între 10-15 Ianuar.

■ După propunerea d-lui Vidrighin, șeful serviciului de electricitate, administrația comună a lăcuinătă distribuirea unei cantități de lemne la fanaragii.

Produsul va servi la mărirea fondului de excursiune.

■ Următoarele candidați au fost declarate reușite la toate probele pentru examenele de capacitate în specialitățile Științe Naturale, Chimie, Mineralogie, Geologie și Geografie:

Zoe Hagișescu, Camelia Nădejde, Maria Coșula, Elena Negri, Consuela Georgescu, Coralia Nijescu, Victoria Constantinescu, Maria Ștefănescu, Elena Petrescu, Tudora Manolescu, Elena Heymanu, Aglaea Georgeanu și Maria Bălăcescu.

■ Cinematograful Pathé Frères din sala Cercului Sidoli, reprezentă pe miraculos său ecran astă-zoră Joi 19 Decembrie: „Falsificatorii sau misterele subterane”, desfășurare fără seamă, interpretare datorită artiștilor dramatice ai scenelor italiane (3 părți).

Noul program cinematografic de astă-zoră cuprinde între altele:

Tindală la țară, scene foarte humoristice.

O vinătoare de cai de mare, scene instructive.

Port-moneul lui Gavroche, scene co-mice.

Prince victimă, comedie interpretată de simpaticul, originalul și neîmitabilul humorist parizian, Prince.

Noul program viitor se reprezintă mine Vineri.

Nota orchestra sub conducerea talen-tatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazer, acompaniază desfășurarea pieselor.

■ Un caz de scarlatină s-a declarat în curtea liceului național la d. Gh. Nica secretarul liceului.

Locuința a fost desinfecțată.

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ȘI VIILOR**A. A. BADAREU**

IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185

Telefon. Serviciu la domiciliu.

Aduce la cunoștință Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspate precum: Unt pentru masă și pentru gătit, smântână centrifugată, diferite brînzători de oi, producție de toamnă în burdufi și în putini; cașcaval de penteleu, cașcaval grecesc, prînză de Brăila, lapte dulce și ouă zilnice proaspete. Depozit permanent de sveitszer, roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghindum, mezeluri assortate, miere de mai etc. Toate produsele se vind sub prețul pieței.

De asemenea vînările naturale albe și negre se vind cu litru și în sticle înfundate începând de la 80 bani litrul, precum și deliciosul vin spumos.

CAUT POST

de casieră, telefonistă, ca elevă pentru mașina de scris, sau orice funcțiune. Scriji sub adresa: D-rei DORINA SPIRESCU, strada Ghica-Voda 34, Loco.

La GARTENBERG FIU

Str. Ștefan cel Mare 11

A sosit noui mărfuri de lux, articole de voiaj, menaj, cărucioare, precum și un mare transport de de

Jucării pentru copii.

S. MAGDER
AVOCAT

Strada Capitan Păun No. 8

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei”

Serviciul Telegrafic**Serviciul Telefonic****Doliu pentru principesa Antonia**

Berlin.—Imperatul Wilhelm a ordonat un doliu de 16 zile, din cauza morții principesei Antonia de Hohenzollern.

Schimbarea de regim din Serbia

Belgrad.—În urma demisiei în scris a întregului guvern Pasici, regele a chemat azi dimineață la palat pe d. Nicolici, președintele scupincinei.

Dupa știrile culese din loc comunitate, partidele de opozitie ar mai stațui pentru obstrucție.

Cabinetul Pasici trebuie să dizolve numai de Camera și să facă alegeri noi.

Vechii radicali ar respinge orice propunere de compromis în privința unui cabinet de coaloție, de oarecum dispun de majoritate în scupincină.

Nou minister in Grecia

Atena.—Ministrul de interne a supus Camerei un proiect de lege prin care se înființează un minister al postelor, telegrafelor, căilor ferate și tuturor comunicațiilor.

Acest proiect va fi votat în sesiunea actuală.

Demisia d-lui Ghenadie Gheneadie

Sofia.—Regele a semnat un ucaz prin care primește demisia d-lui Ghenadie și înscriează pe primul-ministrul, d. Radușevac cu interimatul ministerului de externe.

Trupele grecești in Albania

— Grecii trimis armatele în Epir —

Roma.—Agenția Stefani astă din Corfu că, în cursul lunii Decembrie, trupele elene de pe teritoriul ocupat ar fi fost întruite.

Să stabilit că în acest sandjac s'ar găsi 15,000 de soldați, dintre care 3000 la Corfu, Grecii ar fi distruși puști „Mausel” de proveniență otomană.

Salonici.—Ieri s-au imbarcat aici mai mulți de 400 voluntari greci din Preveția, care vor merge alături de luptătorii din Epir.

In fiecare zi să se joace voluntari din Traianie care să merge în Epir.

Gioconda la Paris

Paris.—„Gioconda” a sosit aici. Astă după amiază s'a făcut identificarea tabloului, la școală de Bele Arte, în fața secretarului de stat, d. Bonnat. S'a comparat tabloul cu o fotografie, și s'a putut stabili că pictura este cea adevarată.

„Gioconda” a fost apoi așezată în sala de expoziție.

Ungaria Indemnă da holera

Buda-Pesta.—Ministrul de interne a declarat că, de la 20 Decembrie curent, Ungaria este indemnă de holera.

Importul păcurei in Rusia

Petersburg.—Tarul a confirmat hotărârea consiliului de ministri după care păcurea străină poate fi liber importată în Rusia, cu începere de la 28 Decembrie 1913.

Incăerări in Africa

Roma.—Agenția Stefani depesează că Colouchmar Eiani a risipit, în ziua de 24 curent, rămășiile bandelor lui Mehmed Ben Abdallah. Mai mulți fruntași răsăriti au fost uciși.

Senalorii ne mai fiind în număr, ședința se ridică la ora 12.

Scufundarea**unei vapor**

Constantinopol, — Vaporul turcesc Kiver, ce venea din Pireu spre Constanța s'a scufundat lîngă insula Andro.

Echipajul Compus din 17 persoane, s'a inecat.

Festivalul Cezar Boliac

București.—Asociația presei a lăsat inițiativa de a sărbători aniversarea morții lui Cezar Boliac în zilele 22 și 23 Decembrie.

Duminică se va face o procesiune la mormântul lui Cezar Boliac de la cimitirul Bellu, iar Luni va avea loc un festival la Atheneu.

Explicațiunile regelui Ferdinand

Sofia.—În cîrcurile conducătoare se afirmă, că la deschiderea Sobraniei, regelui Ferdinand va vorbi despre răzbunările balcanice și despre atitudinea Bulgariei în aceste evenimente, — și va asigura lumea că armata bulgară n'a fost invinsă.

O demisie

București.—D. Mihail Gh. Holban directorul Revistei Idealiște, și a dat demisia din partidul Conservator, declarându-se pentru exproprieare forțată și colegiul său.

Moartea lui Iancu Brătescu

București.—Azi dimineață, la încetul din viață, la locuința sa din strada Popa Tatu 63, d. Iancu Brătescu, senator.

Regretatul a fost bolnav numai cîteva zile de pneumonie.

Iancu Brătescu era originar din București, și de înălță s'a înscris în baroul Capitalului, unde a desfășurat o activitate vrednică de toată laudă. Era cu drept a ajutorul primar Iancu Brătescu a organizat serviciul de aciză al Capitalei, producind pentru comuna București un venit anual de peste un milion.

Ca membru al partidului conservator-democrat, Iancu Brătescu s'a ales în opozitie, întreținând o majoritate considerabilă.

Era o figură populară și moartea lui lăsă regrete unanime.

BAZARUL DE VANZARE al produselor industriei naționale

Iași. Strada Stefan cel Mare Nr. 13—Iași

Mare depozit complet asortat cu toate
produsele următoarelor fabrici.

„Tesațura”, Iași

Societate anonimă

Tot soiul de țesături de bumbac,
uniforme școlare, doarăi, diverse
americi, chifone, băchete, Pin-
ză de casă.

Malteza, zefirari, așie, pânză
pentru cizmară.

„MOLDOVA”

Societate anonimă

pentru industrie de tricotaj—Iași

Flanelă

Ciorapi

Costură pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylvia”
Iași

Parfumuri, Săpunuri de toaletă și
Eau de Cologne

Societatea anonimă română
italiană a Indusăriilor
„Textile”—Iași

Sireturi pentru Igheți, sireturi
pentru rochiile de bumbac și lana,
sutase de bumbac, lana și mătase
Urechi de piele și cizma, Băieți
coloră și fâșe, de Botz, Filii, d
lămpă și de separație. Băieți pentru
covorare. Sireturi de metal
sireturi pentru haine de bumbac
și lana, negre și colorate. Sireturi
de corsete, Chingi pentru băieți și
chingi gală cu cataramă peotru că

„DOROBANTUL”

Fabrica Națională de produse
textile

Max I. Schapira—Iași

Postavuri, Pături militare,
stăvuri și Pături de somn,
Flanelă, Flanelă de Brașov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandita

ȘALURI DE LANA

CURA — Cea mai rațională de
Unt de Pește Iodoferat simplu și
Unt de Pește Iodoferat cu Fosfor, **WERNER**

e numai aceia cu:
UNT DE PEŞTE IODOFERAT SIMPLU ȘI
UNT DE PEŞTE IODOFERAT CU FOSFOR, WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la mai multe ex-
poziții din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincții.

Unt de Pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin
succes contra Anemiei, inflamațiilor oscaze, scrofulozei, chinduri, inclina-
ții spre tuberculoză, guta, reumatism. E un puternic nutritiv pentru
bersoane slabite precum și un excelent tonic la convalescenții sifilicii.

Pentru copii de școală slabii prin manca intelectuală este un neîn-
tecut reconfortant. Costul unei sticle de jumătate kilogram 6 lei, la care se adă-
oagă porto.

Unt de Pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru
copii rachitici spore a le întări oasele și un tonic prin excelență în perio-
da creșterii copiilor, în stările limfatică și a studiului pubertăței.

Costul unei sticle de jumătate kilogram 3 lei 75 bani, la care se adă-
oagă porto.

Depozitul gen. la farmacia I. WERNER, furniz. Curtea Regală Iași.
Pentru București: la Drogueria I. Zaharia str. Lipscani No. 35. Pentru
Craiova: la Farmacia Ed. Kontescheweller.

Cererile din provinție se execută prompt contra ramburs.

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER”

Iași—Strada Stefan cel Mare No. 4.

Face cunoscut Onor. sale cliente, cit și Onor. Public, că, cu ocazia Sf. Sărbători a mărit Magazinul său și a sosit un Mare transport de Gramofoane, reputata marcă Inger precum și Parlofoane fără goarnă începând de la **Lei 35** pînă la **700**.

Asemenea a
primit

25,000

placi, ince-
pînd de la **2**

pînă la **35** Lei bucată, cu ultimele nouătăți
ca: Dansuri, Opere și toate operele noi,
cîntate de artiștii trupei „Grigoriu”, precum
și Placi speciale cîntate de celebri artiști ca

Caruso, Tita Rufo, Tamgwa etc.

Vast assortiment de Instrumente muzicale, Mașini de cusut
Biciclete, Arme de vânătoare, Revolvere, Case de bani, Ceasornice
Pendule, Mobile de lemn și fer etc.

Vinde și cu plată în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Fillala — Pașcani str. Mare
Suoursala — Codănești, Jud. Vaslui

25%

ECONOMIE

pri. întrebunțarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA” București

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHE FRERES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentări în fiecare seară la orele 9

Duminică, Sîmbătă și Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentările noastre iau parte toți corifeii marilor teatre
din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca:
Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre,
Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘI ÎNȚIȚICĂ

Excursioni priosele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armelor pe uscat și pe mare

INVENTIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele insufluite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se
intâmplă mai de seamă în lumea întată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varietate, redare cinematogra-
fică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina
rajan, anume aranjată pentru Reprezentări cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7